

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	3Cdo/343/2015
Identifikačné číslo spisu:	5114210296
Dátum vydania rozhodnutia:	10.12.2015
Meno a priezvisko:	JUDr. Daniela Sučanská
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2015:5114210296.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky vo veci súdnej úschovy sumy 2 160 712,65 € zloženej zložiteľom Obec Závod, so sídlom v Závode, Sokolská č. 243, IČO: 00 310 158, zastúpeným advokátskou kanceláriou Malata, Pružinský, Hegedúš & Partnerss, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Prievozská č. 4/B, IČO: 47 239 921, pre príjemcov 1/ BCI, a.s., so sídlom v Žiline, M. R. Štefánika č. 32, IČO: 31 617 794, zastúpeného Mgr. Richardom Karkóom, advokátom so sídlom v Žiline, Sad pri Studničkách č. 32, 2/ OHL ŽS SK, a.s., so sídlom v Bratislave, Furmanská č. 6, IČO: 43 941 664, zastúpeného advokátskou kanceláriou Wintom, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Šoltésovej č. 12, IČO: 36 861 243, 3/ TuCon, a.s., so sídlom v Žiline-Bánová, K cintorínu č. 63, IČO: 44 802 030, zastúpeného Advokátskou kanceláriou Mrázovský & Partners, s.r.o. so sídlom v Žiline, Mariánske námestie č. 2, 4/ UNISTAV, spol. s.r.o., so sídlom v Senici, Priemyselná č. 279, IČO: 31 409 539, o vydanie predmetu úschovy, vedenej na Okresnom súde Žilina pod sp. zn. 15 U 2/2014, o dovolaní príjemcu 1/ proti uzneseniu Krajského súdu v Žiline z 30. decembra 2014 sp. zn. 8 CoD 11/2014, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a .

Účastníkom nepriznáva náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

Okresný súd Žilina uznesením z 19. júna 2014 č.k. 15 U 2/2014-205 zamietol žiadosť príjemcov 1/ až 4/ o vydanie predmetu úschovy. Na odôvodnenie uviedol, že na základe návrhu zložiteľa bola uznesením z 3. apríla 2014 č.k. 15 U 2/2014-65 prijatá do úschovy Okresného súdu Žilina suma 2 160 712,65 € za účelom splnenia záväzku zložiteľa v prospech príjemcov 1/ až 4/. Dňa 11. apríla 2014 a 14. mája 2014 bola súdu doručená žiadosť príjemcu 1/ o vydanie celého predmetu úschovy, ktorú odôvodnil tým, že predmet úschovy nie je možné deliť, resp. nie je možné žiadať len o vydanie jeho časti. Dňa 25. apríla 2014 bola súdu doručená žiadosť príjemcu 2/ o vydanie časti predmetu úschovy - 915 140,43 € z dôvodu, že medzi ním a príjemcom 1/ došlo k postúpeniu časti pohľadávky. Dňa 13. mája 2014 bola súdu doručená žiadosť príjemcu 3/ o vydanie časti predmetu úschovy - 544 830,03 € z dôvodu, že príjemca 1/ postúpil na neho časť pohľadávky. Dňa 15. mája 2014 bola súdu doručená žiadosť príjemcu 4/ o vydanie časti predmetu úschovy 700 742,19 € z dôvodu, že príjemca 1/ postúpil na neho časť svojej pohľadávky. Okresný súd s poukazom na § 185d ods. 1 veta prvá O.s.p. uviedol, že predmetom

úschovy sú peniaze, t.j. deliteľné plnenie, preto môže vydať predmet úschovy nielen ako celok, ale aj ako časť. Zložiteľ podal návrh na prijatie sumy 2 160 712,65 € do úschovy z dôvodu, že mal dôvodné pochybnosti o tom, ktorému z príjemcov 1/ až 4/ má plniť. Táto pochybnosť vznikla v súvislosti so zmluvami o postúpení pohľadávok, ktorých platnosť následne spochybňoval príjemca 1/. Súd prvého stupňa poukázal na to, že v rámci konania o vydanie predmetu úschovy nemá dôvod riešiť sporné otázky účastníkov konania, na ktorých je, aby si svoje vzájomne odporujúce nároky vyriešili buď dohodou alebo návrhom na súdne rozhodnutie (R 34/1997). Keďže v konaní nebolo spoľahlivo preukázané, že sporná pohľadávka patrí príjemcovi 1/, resp. príjemcom 2/, 3/, 4/, súd žiadosti o vydanie predmetu úschovy všetkých príjemcov zamietol.

Proti uzneseniu okresného súdu podal odvolanie príjemca 1/ vo výroku, ktorým súd zamietol jeho žiadosť o vydanie predmetu úschovy. Príjemca 2/ napadol odvolaním uznesenie súdu prvého stupňa v celom rozsahu, t.j. aj výroky, ktorými súd zamietol žiadosť príjemcu 1/, 3/ a 4/ o vydanie predmetu úschovy. Krajský súd v Žiline uznesením z 30. decembra 2014 sp. zn. 8 CoD 11/2014 zrušil uznesenie okresného súdu a vec vrátil tomuto súdu na ďalšie konanie. Na odôvodnenie rozhodnutia uviedol, že okresný súd nepostupoval dôsledne v zmysle ustanovení O.s.p. týkajúcich sa konania o úschovách (§ 185a a nasl. O.s.p.), jeho rozhodnutie je predčasné a odôvodnenie napadnutého uznesenia nezodpovedá kritériám uvedeným v § 169 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 167 ods. 2 O.s.p. a § 157 ods. 2 O.s.p. Z obsahu spisu vyplýva, že po rozhodnutí súdu o prijatí úschovy peňažných prostriedkov uznesením z 3. apríla 2014 vo výške 2 160 712 € zložených zložiteľom, boli okresnému súdu doručené žiadosti 4 obchodných spoločností - príjemcov 1/ až 4/ (ktorých zložiteľ označil v návrhu na zloženie predmetu úschovy) a ktorí požiadali o vydanie predmetu úschovy - príjemca 1/ o vydanie celého predmetu úschovy, príjemca 2/ o vydanie časti úschovy 915 140, 43 €, príjemca 3/ o vydanie 544 830,03 € a príjemca 4/ o vydanie 700 742, 19 €. Okresný súd bez toho, aby doručil uvedené žiadosti príjemcov zložiteľovi a účastníkom uvedeným v § 185b O.s.p. a bez toho, aby účastníci boli súdom vyzvaní na vyjadrenie svojho súhlasu, resp. nesúhlasu s vydaním predmetu úschovy, napadnutým uznesením žiadosti príjemcov 1/ až 4/ zamietol. Odvolací súd poukázal na to, že po preskúmaní spisového materiálu nebola preukázaná skutočnosť, že by okresný súd pred vydaním napadnutého uznesenia zisťoval stanoviská príjemcov, resp. tých, ktorí si uplatňujú právo na vydanie predmetu úschovy, či súhlasia alebo nesúhlasia s vydaním predmetu úschovy. Z odôvodnenia napadnutého uznesenia sa nedá vyvodiť ani to, či okresný súd pred vydaním napadnutého uznesenia vôbec riešil otázku, kto má v predmetnom konaní postavenie príjemcu alebo postavenie niekoho iného (než príjemcu), ktorý si uplatňuje právo. Podľa názoru odvolacieho súdu z celého kontextu § 185d v spojení s ust. § 185e O.s.p. možno vyvodiť, že súd v štádiu konania o vydanie predmetu úschovy a pred rozhodnutím o žiadostiach na vydanie predmetu úschovy zisťuje stanovisko (súhlas či nesúhlas na vydanie predmetu úschovy) všetkých tých, ktorých súhlas je na vydanie predmetu úschovy potrebný, čo zároveň predpokladá i doručenie žiadosti o vydanie predmetu úschovy ostatným účastníkom konania. Okresný súd takto v predmetnej veci nepostupoval, nakoľko žiadosti obchodných spoločností, označených v predmetnom konaní ako príjemcovia 1/ až 4/ jednotlivým účastníkom nedoručoval a ani nezisťoval ich stanoviská k vydaniu predmetu úschovy. Z uvedených dôvodov zrušil napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Proti tomuto uzneseniu odvolacieho súdu v celom rozsahu podal dovolanie príjemca 1/ (BCI, a.s.) s odôvodnením, že konanie je postihnuté vadou podľa § 237 písm. e/ O.s.p., pretože nebol podaný návrh na začatie konania a vadou podľa § 237 písm. f/ O.s.p., pretože mu bola odňatá možnosť konať pred súdom a rozhodnutie odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.). Poukázal na to, že odvolací súd prekročil rozsah jeho odvolania (§ 212 ods. 1 O.s.p.), hoci sa nejednalo o prípady uvedené v § 212 ods. 2 O.s.p. K vade podľa § 237 písm. e/ O.s.p. došlo tým, že odvolací súd rozhodol aj o zrušení výrokov, ktorými bol zamietnutá žiadosť príjemcov 3/ a 4/, hoci neboli podané návrhy na začatie konania (t.j. v danom prípade odvolania) príjemcami 3/ a 4/ i keď odvolanie proti uzneseniu súdu prvého stupňa podali iba príjemcovia 1/ a 2/. Tiež doplnil, že eventuálne by mohlo ísť aj o vadu podľa § 237 písm. a/ O.s.p., keďže odvolací súd nemal právomoc zrušiť právoplatné rozhodnutie súdu prvého stupňa (vo výrokoch týkajúcich sa príjemcov 3/ a 4/), t.j. vo výrokoch, ktoré neboli napadnuté odvolaniami dotknutých účastníkov a tiež aj vadu podľa § 237 písm.

d/ O.s.p., lebo odvolací súd rozhodoval o právach príjemcov 3/ a 4/ voči predmetu úschovy aj napriek tomu, že uznesenie súdu prvého stupňa bolo v týchto výrokoch už právoplatné. Pokiaľ ide o odňatie možnosti príjemcu 1/ konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O.s.p.), k uvedenej vade konania došlo porušením zásady rovnosti účastníkov pred zákonom, keď v odvolacom konaní súd o odvolaní príjemcu 1/ rozhodoval mimo rámca podaného odvolania, t.j. rozhodoval o niečom inom, než čo bolo predmetom odvolania a vzhľadom na dikciu zákona nemohol predpokladať, že jeho odvolanie bude mať bezprostredný vplyv aj na výroky prvostupňového rozhodnutia, ktoré odvolaním napadnuté neboli. Z uvedených dôvodov žiadal napadnuté uznesenie odvolacieho súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

Príjemca 2/ navrhol dovolanie ako nedôvodné odmietnuť, v prípade ak súd uzná prípustnosť dovolania, navrhol dovolanie zamietnuť. Podľa jeho názoru sú splnené predpoklady pre aplikáciu ustanovenia § 206 ods. 2 O.s.p. vety druhej a § 212 ods. 2 O.s.p. Poukázal na skutočnosť, že jednotlivé výroky uznesenia súdu prvého stupňa sú vzájomne prepojené a nie je ich možné oddeľovať, ako uvádzal príjemca 1/; ide o prepojenosť výrokov 2/, 3/, 4/ s výrokom 1/, a to so zreteľom na dôvod, pre ktorý došlo zo strany zložiteľa k zloženiu plnenia do súdnej úschovy, ktorým bola pochybnosť zložiteľa o tom, kto je jeho veriteľom, teda či je veriteľom príjemca 1/ alebo príjemcovia 2/, 3/ a 4/. Podľa jeho názoru, výrok 1/ a výroky 3/ a 4/ uznesenia súdu prvého stupňa sú navzájom závislé, nakoľko vychádzajú z hmotnoprávneho ako aj procesnoprávneho postavenia príjemcov 1/, 3/ a 4/, preto sa nemožno stotožniť s právnou argumentáciou dovolateľa, ktorá vychádza z nesprávneho posúdenia veci príjemcom 1/.

Príjemca 3/ vo vyjadrení k dovolaniu navrhol dovolanie ako neprípustné „zamietnuť“, lebo nie sú dané dôvody dovolania. Jediným argumentom dovolateľa je jeho nesúhlas s postupom odvolacieho súdu, ktorý zrušil uznesenie súdu prvého stupňa v celom rozsahu napriek tomu, že príjemcovia 3/ a 4/ odvolanie voči uzneseniu súdu prvého stupňa nepodali. Podľa názoru príjemcu 3/ odvolací súd dôvodne zrušil napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa v celom rozsahu, a to z dôvodu, že všetky výroky napadnutého uznesenia vychádzajúce z rovnakého skutkového základu, navzájom súvisia a konanie, ktoré jeho vydaniu predchádzalo trpí procesnými vadami konania. Výrok uznesenia súdu prvého stupňa o zamietnutí žiadosti príjemcu 1/ o vydanie predmetu úschovy sa prelína s ďalšími výrokmi uznesenia, keďže žiadosť príjemcu 1/ smerovala k vydaniu celého predmetu úschovy.

Príjemca 4/ vo vyjadrení k dovolaniu uviedol, že rozhodnutie odvolacieho súdu je vecne správne. Právne neudržateľnou je argumentácia dovolateľa smerujúca k hmotnoprávnemu vzťahu jednotlivých účastníkov konania aj s poukazom na konkrétne rozhodnutia súdov, keďže v rámci tzv. osobitného konania o úschovách konajúci súd žiadny hmotnoprávny vzťah jednotlivých účastníkov prioritne neriešil a toto nie je ani predmetom konania o úschovách. Krajský súd v odôvodnení zrušujúceho rozhodnutia (str.12 a 13), kde jednoznačne a zrozumiteľne argumentuje k meritu vlastného rozhodnutia a uvádza dôvody zrušenia uznesenia súdu prvého stupňa, správne konštatuje, že všetky výroky prvostupňového rozhodnutia vychádzajú z rovnakého skutkového základu, navzájom reálne súvisia a pre identifikované vady trpia procesnými vadami, ktoré predchádzali vydaniu samotného rozhodnutia s tým, že výrok uznesenia súdu prvého stupňa o zamietnutí žiadosti príjemcu 1/ sa prelína s ďalšími výrokmi uznesenia, pretože žiadosť príjemcu 1/ smerovala k vydaniu celého predmetu úschovy.

K dovolaniu príjemcu 1/ sa vyjadril aj zložiteľ, ktorý uviedol, že dovolanie nie je prípustné a dôvody uvádzané dovolateľom spočívajúce v neexistencii podaného návrhu na začatie konania a v odňatí možnosti konať pred súdom nie sú dané. Napriek tomu, že príjemca 1/ poukazuje na existenciu samostatného procesného spoločenstva na strane príjemcov, výroky rozhodnutia súdu prvého stupňa vychádzajú z jedného skutkového a právneho základu, ktorým je sporný okruh veriteľov pohľadávky, resp. sporný okruh oprávnených subjektov vo vzťahu k zložiteľovi ako dlžníkovi. Pokiaľ uvedená otázka nebude záväzným spôsobom vyriešená, nie je možné ponechať v platnosti výroky, ktoré odvolaním neboli napadnuté, o to viac, keď odvolací súd konštatoval procesné pochybenia súdu prvého stupňa týkajúce sa konania, ktoré predchádzalo vydaniu všetkých výrokov v ich vzájomnej súvislosti.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podal

včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.) zastúpený advokátom, skúmal bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 3 O.s.p.), či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

V prejednávanej veci dovolanie smeruje proti uzneseniu. Uznesenia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v § 239 ods. 1 a 2 O.s.p. Podľa § 239 ods. 1 O.s.p. je dovolanie prípustné proti uzneseniu odvolacieho súdu, ak a/ odvolací súd zmenil uznesenie súdu prvého stupňa, b/ odvolací súd rozhodoval vo veci postúpenia návrhu Súdnemu dvoru Európskych spoločností (§ 109 ods. 1 písm. c/ O.s.p.) na zaujatie stanoviska. Dovolanie nie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa odmietlo odvolanie proti rozhodnutiu súdu prvého stupňa o zamietnutí návrhu na prerušenie konania podľa § 109 ods. 1 písm. c/ O.s.p. Podľa § 239 ods. 2 O.s.p. je dovolanie prípustné proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa, ak a/ odvolací súd vyslovil vo svojom potvrdzujúcom uznesení, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, b/ ide o uznesenie o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia, c/ ide o uznesenie o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo o jeho vyhlásení za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky.

Dovoláním príjemcu 1/ je napadnuté zrušujúce uznesenie odvolacieho súdu. Prípustnosť dovolania príjemcu 1/ proti zrušujúcemu uzneseniu odvolacieho súdu z § 239 ods. 1 a 2 O.s.p. nevyplýva.

Proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bolo uznesenie súdu prvého stupňa zrušené podľa § 221 ods. 1 písm. a/ O.s.p., nie je dovolanie prípustné z iných dôvodov než uvedených v § 237 ods. 1 O.s.p. (viď R 34/1995).

V zmysle § 237 ods. 1 O.s.p. je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu (aj uzneseniu), ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát. Z hľadiska prípustnosti dovolania podľa uvedeného ustanovenia nie je predmet konania významný; ak je konanie postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 ods. 1 O.s.p., možno ním napadnúť aj rozhodnutia, proti ktorým je inak dovolanie procesne neprípustné (viď napríklad R 117/1999, R 34/1995 a tiež rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky uverejnené v časopise Zo súdnej praxe pod č. 38/1998 a č. 23/1998). Pre záver o prípustnosti dovolania v zmysle § 237 ods. 1 O.s.p. nie je významný subjektívny názor účastníka konania tvrdiaceho, že došlo k vade vymenovanej v tomto ustanovení; rozhodujúcim je zistenie, že k tejto procesnej vade skutočne došlo.

Dovolaateľ procesné vady konania v zmysle § 237 ods. 1 písm. b/, c/ a g/ O.s.p. nenamietal; existencia väd tejto povahy ani nevyšla najavo. Prípustnosť jeho dovolania preto z týchto ustanovení nevyplýva.

Dovolaateľ prípustnosť svojho dovolania vyvodzoval predovšetkým z § 237 ods. 1 písm. e/ a f/ O.s.p.

Dovolaateľ v dovolaní namietal, že konanie je postihnuté vadou podľa § 237 ods. 1 písm. e/ O.s.p., pretože nebol podaný návrh na začatie konania. Uvedené ustanovenie dopadá na prípady, kedy súd prejednal a rozhodol vec, hoci nebola splnená jedna z procesných podmienok konania - nebol podaný (žiadny) návrh na začatie konania vo veci, ktorá nemôže začať bez návrhu. O prípad neexistencie návrhu na začatie konania ale ide len vtedy, ak chýba návrh ako procesný úkon, ktorým sa začína konanie.

V predmetnom konaní o vydanie predmetu úschovy (§ 185d O.s.p.) nejde o prípad, že by súd konal a

rozhodoval bez toho, aby bol podaný návrh na začatie konania. Z obsahu spisu nepochybne vyplýva, že konanie o úschovách v zmysle § 185a a nasl. O.s.p. sa začalo návrhom zložiteľa v zmysle § 185a ods. 2 O.s.p. na prijatie peňazí do úschovy z dôvodu, že zložiteľ má odôvodnené pochybnosti, kto je veriteľom vzhľadom na uzatvorenie viacerých zmlúv o postúpení pohľadávok. Konanie o úschove však neskončí vydaním, resp. právoplatnosťou uznesenia o prijatí veci do úschovy, ale až vydaním predmetu úschovy príjemcovi, ktorého zložiteľ v návrhu označil, ak príjemca o vydanie požiadal, prípadne prepadnutím predmetu úschovy (§ 185g O.s.p.). Z obsahu spisu tiež vyplýva, že príjemcovia 1/ až 4/ podali samostatné návrhy na vydanie predmetu úschovy. Tvrdenie dovolateľa, že v konaní došlo k procesne vade konania v zmysle § 237 ods. 1 písm. e/ O.s.p. nemá preto žiadne opodstatnenie.

Z obsahu dovolania je ale zrejmé, že dovolateľ naplnenie vady v zmysle § 237 ods. 1 písm. e/ O.s.p. videl v tom, že odvolací súd rozhodol iba na základe odvolaní príjemcu 1/ a príjemcu 2/ o zrušení uznesenia súdu prvého stupňa v celom rozsahu, t.j. aj vo výrokoch 3/ a 4/, ktoré neboli odvolaním príjemcov 3/ a 4/ napadnuté.

Odvolanie, ktoré je podané včas a k tomu oprávnenou osobou má odkladný (suspenzívny) účinok, ktorý spočíva v tom, že podaním odvolania sa odkladá právoplatnosť napadnutého rozhodnutia (§ 206 ods. 1 O.s.p.). Ak sa však rozhodlo o niekoľkých právach so samostatným skutkovým základom alebo ak sa rozhodnutie týka niekoľkých účastníkov, z ktorých každý koná v konaní sám za seba (§ 91 ods. 1 O.s.p.) a odvolanie sa výslovne vzťahuje len na niektoré práva alebo niektorých účastníkov, nie je právoplatnosť výroku, ktorý nie je napadnutý, odvolaním dotknutá. To neplatí v prípadoch, keď od rozhodnutia o napadnutom výroku je závislý výrok, ktorý odvolaním nebol výslovne dotknutý, alebo ak z právneho predpisu vyplýva určitý spôsob vyrovňania vzťahu medzi účastníkmi.

V posudzovanej veci treba poukázať na to, že príjemca 1/ (ktorý uzavrel v príjemcami 2/ až 4/ zmluvy o postúpení pohľadávok, platnosť ktorých sám spochybňuje a podľa ktorých každému z príjemcov 2/ až 4/ bola postúpená časť pohľadávky v rozsahu, v ktorom sa domáha v tomto konaní čiastočného vydania predmetu úschovy) sa domáha vydania celého predmetu úschovy. Odvolací súd na základe odvolaní príjemcov 1/ a 2/ dôvodne zrušil uznesenie súdu prvého stupňa v celom rozsahu (t.j. aj pokiaľ ide o výroky 3/ a 4/ uznesenia, ktorými boli zamietnuté návrhy príjemcov 3/ a 4/ na vydanie čiastočného predmetu úschovy), pretože od rozhodnutia o napadnutom výroku 1/ je závislý nielen výrok 2/ ale sú závislé aj výroky 3/ a 4/ uznesenia súdu prvého stupňa. Závislosť týchto odvolaním nenapadnutých výrokov vyplýva z obsahu daného právneho vzťahu medzi zložiteľom a veriteľmi, ako aj z právneho vzťahu medzi príjemcami 1/ až 4/ vzhľadom na to, že dôvodom zloženia peňazí do úschovy zložiteľom boli jeho odôvodnené pochybnosti, kto je jeho veriteľom (§ 185a ods. 2 O.s.p.), keďže pôvodný veriteľ - príjemca 1/ na základe zmlúv o postúpení pohľadávok, platnosť ktorých spochybňuje, postúpil svoju pohľadávku na príjemcov 2/ až 4/; suspenzívny a devolutívny účinok odvolania sa potom netýka len odvolaním napadnutých výrokov, ale celého rozhodnutia súdu prvého stupňa.

So zreteľom na uvedené tvrdenie dovolateľa o existencii vady podľa § 237 ods. 1 písm. e/ O.s.p. je neopodstatnené, pretože prehliada ustanovenia § 212 ods. 2 písm. b/ O.s.p. v spojení s § 206 O.s.p.

S prihliadnutím na obsah dovolania a v ňom vytýkané nesprávnosti, ktorých sa mali dopustiť súdy nižších stupňov, sa dovolací súd osobitne zaoberal otázkou, či ich procesným postupom nebola dovolateľovi odňatá možnosť konať pred súdom (§ 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p.). O odňatie možnosti pred súdom konať v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. ide v prípade procesného postupu, ktorým súd znemožnil účastníkovi konania realizáciu procesných oprávnení priznaných mu v občianskom súdnom konaní (napr. oprávnenia byť prítomný na pojednávaní, vyjadrovať sa k veci, navrhovať dôkazy, podať opravný prostriedok alebo vyjadrenie, v stanovenej lehote urobiť procesný úkon a pod.).

Z formulácií uvedených v dovolaní vyplýva, že dovolateľ namieta, že v konaní došlo k odňatiu možnosti dovolateľa konať pred súdom tým, že odvolací súd rozhodol prekvapivo, keď zrušil rozhodnutie súdu prvého stupňa v celom rozsahu, t.j. aj vo výrokoch nenapadnutých odvolaním príjemcov 3/ a 4/.

V rozhodovacej praxi najvyššieho súdu sa pod „prekvapivým rozhodnutím“ rozumie rozhodnutie, ktorým odvolací súd (na rozdiel od súdu prvého stupňa) za rozhodujúcu považoval skutočnosť, ktorú nikto netvrdil alebo nepopieral, resp. ktorá nebola predmetom posudzovania súdom prvého stupňa. Prekvapivým je rozhodnutie odvolacieho súdu „nečakane“ založené na iných právnych záveroch než rozhodnutie súdu prvého stupňa (viď tiež uznesenie najvyššieho súdu zo 17. septembra 2009 sp. zn. 3 Cdo 102/2008), resp. rozhodnutie z pohľadu výsledkov konania na súde prvého stupňa „nečakane“ založené nepredvídateľne na iných („nových“) dôvodoch, než na ktorých založil svoje rozhodnutie súd prvého stupňa, pričom účastník konania v danej procesnej situácii nemal možnosť namietat správnosť „nového“ právneho názoru zaujatého až v odvolacom konaní (viď uznesenie najvyššie zo 14. júla 2011 sp. zn. 5 Cdo 46/2011).

V danom prípade ale rozhodnutie odvolacieho súdu vo vzťahu k rozhodnutiu súdu prvého stupňa nevzníka ani prekvapujúco, ani nečakane, pretože je založené na aplikácii § 212 ods. 2 písm. b/ O.s.p. pokiaľ ide o rozsah preskúmania napadnutého uznesenia súdu prvého stupňa odvolacím súdom. Jeho rozhodnutie preto nemožno kvalifikovať ako prekvapivé a týmto rozhodnutím, ktoré je v súlade s § 212 ods. 2 písm. b/ O.s.p., nedošlo ani k odňatiu možnosti dovolateľa konať pred súdom v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p.

Pokiaľ by dovolateľ zastával názor, že mu bola odňatá možnosť pred súdmi konať nesprávnym právnym posúdením veci, dovolací súd poznamenáva, že § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. odňatie možnosti konať pred súdom výslovne dáva do súvislosti s faktickou činnosťou súdu (postupom), a nie s jeho právnym hodnotením veci zaujatým v napadnutom rozhodnutí. Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávne právne posúdenie je chybnou aplikáciou práva na zistený skutkový stav; dochádza k nej vtedy, ak súd nepoužil správny (náležitý) právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Právnym posúdením veci, v rámci ktorého súd na zistený skutkový stav aplikuje hmotnoprávny alebo procesný predpis, sa nezakladá procesná vada konania v zmysle § 237 ods. 1 O.s.p. Nesprávne právne posúdenie veci súdmi nižších stupňov je relevantný dovolací dôvod, ktorým možno odôvodniť procesne prípustné dovolanie (viď § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.), samo (prípadne) nesprávne právne posúdenie veci súdmi nižších stupňov ale nezakladá prípustnosť dovolania v zmysle § 237 ods. 1 O.s.p. (viď R 43/2003).

Pokiaľ dovolateľ v závere dovolania namietá, že v danom prípade eventuálne mohlo dôjsť aj k vade podľa § 237 ods. 1 písm. a/ O.s.p., t.j. že súdy rozhodli vo veci, ktorá nepatrí do ich právomoci, táto námietka neobstojí.

V občianskom súdnom konaní súdy prejednávajú a rozhodujú spory a iné právne veci, ktoré vyplývajú z občianskoprávnych, pracovných, rodinných, obchodných a hospodárskych vzťahov, pokiaľ ich podľa zákona neprejednávajú a nerozhodujú o nich iné orgány (§ 7 ods. 1 O.s.p.). V občianskom súdnom konaní súdy preskúmajú aj zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy (viď bližšie § 7 ods. 2 O.s.p.). Iné veci prejednávajú a rozhodujú súdy v občianskom súdnom konaní, len ak to ustanovuje zákon (§ 7 ods. 3 O.s.p.).

Nedostatok právomoci súdu sa považuje za neodstrániteľnú podmienku konania, ktorá má ten dôsledok, že súd nemôže vydať rozhodnutie vo veci samej, ale musí konanie zastaviť a vec postúpiť inému orgánu. Prípustnosť dovolania z dôvodu nedostatku právomoci súdu je daná, ak súd rozhodol vo veci, o ktorej mal rozhodnúť iný orgán.

V danom prípade z určujúceho - obsahového - hľadiska (viď § 41 ods. 2 O.s.p.) nejde zo strany dovolateľa o námietku nedostatku právomoci súdov, ale o námietku inú, ktorú dovolateľ uvádza vo väzbe na ním tvrdené prekročenie rozsahu preskúmania rozhodnutia súdu prvého stupňa odvolacím vo väzbe na otázku zákonnosti a vecnej správnosti právnych záverov odvolacieho súdu, na ktorých v danom prípade založil svoje rozhodnutie. Dovolateľ takto formulovanou námietkou nedostatku

právomoci súdov (§ 237 ods. 1 písm. a/ O.s.p.) dostatočne nezohľadňuje, že ním napadnuté rozhodnutie bolo vydané v konaní o úschovách, v ktorom rozhodovanie súdov vyplýva jednoznačne priamo zo zákona (§ 185a a nasl. O.s.p.). Vzhľadom na to dospel dovolací súd k záveru, že „eventuálna“ námietka dovolateľa o existencii vady konania v zmysle § 237 ods. 1 písm. a/ O.s.p. nie je opodstatnená. Súd rozhodoval vo veci, ktorá patrí do ich právomoci.

Podľa názoru dovolateľa došlo v konaní aj k procesnej vade uvedenej v § 237 ods. 1 písm. d/ O.s.p. Tvrdí, že odvolací súd napadnutým uznesením rozhodoval znovu o veci, o ktorej bolo už súdom prvého stupňa právoplatne rozhodnuté, keď zrušil uznesenie súdu prvého stupňa aj vo výrokoch, ktorými bola právoplatne zamietnutá žiadosť príjemcov 3/ a 4/ na vydanie predmetu úschovy, keďže títo odvolanie nepodali. So zreteľom na to dovolací súd osobitne skúmal, či v konaní nedošlo k dovolateľom tvrdenej procesnej vade.

Doručený rozsudok, ktorý už nemožno napadnúť odvolaním, je právoplatný (§ 159 ods. 1 O.s.p.). Len čo sa o veci právoplatne rozhodlo, nemôže sa prejednávať znova (§ 159 ods. 3 O.s.p.). Ak nie je ďalej ustanovené inak, použijú sa na uznesenie primerane ustanovenia o rozsudku (§ 167 ods. 2 O.s.p.).

Prekážka rozsúdenej veci (res iudicata) patrí k procesným podmienkam a jej existencia (zistenie) v každom štádiu konania musí viesť k zastaveniu konania. Táto prekážka nastáva vtedy, ak má byť v novom konaní prejednaná tá istá vec. O tú istú vec ide vtedy, keď v novom konaní ide o ten istý nárok alebo stav, o ktorom už bolo právoplatne rozhodnuté, a ak sa týka rovnakého predmetu konania a tých istých osôb.

Ako už bolo vyššie uvedené, k zrušeniu uznesenia súdu prvého stupňa v celom rozsahu došlo v súlade s § 212 ods. 2 písm. b/ O.s.p. a § 206 ods. 2 O.s.p., o všetkých návrhoch na vydanie predmetu úschovy bude znovu rozhodovať súd prvého stupňa podľa § 185d O.s.p. ako uvádza odvolací súd vo svojom zrušujúcom uznesení, preto pôvodné rozhodnutie súdu prvého stupňa vo výrokoch 3/ a 4/ nezakladá prekážku res iudicata pre zrušujúce rozhodnutie odvolacieho súdu. Z uvedených dôvodov dospel dovolací súd k záveru, že dovolacia námietka príjemcu 1/, že v konaní došlo k procesnej vade konania v zmysle § 237 ods. 1 písm. e/ O.s.p., nemá preto žiadne opodstatnenie.

Vzhľadom na to, že dovolanie príjemcu 1/ nie je podľa ustanovení § 239 O.s.p. prípustné a neboli preukázané ani procesné vady konania uvedené v § 237 ods. 1 O.s.p., dovolací súd odmietol jeho dovolanie ako procesne neprípustné (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p.).

O trovách dovolacieho konania dovolací súd rozhodol podľa § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 150 ods. 1 O.s.p. a účastníkom nepriznal náhradu trov dovolacieho konania z dôvodov hodných osobitného zreteľa s prihliadnutím na charakter samotného konania i predmet dovolacieho konania.

Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.